

[Damsgaard.]

end da regeringen trådte til, og det betyder væsentlig mindre omkostninger for investeringer både i boliger og i arbejdspladser.

De forudgående års stærke vækst i vort betalingsunderskud over for udlandet, der truede med at bringe os i en farlig afhængighed af det internationale kapitalmarked, er bremset, og en vis forbedring er konstateret, men vi må samtidig se i øjnene, at der hos en række af vore væsentligste handelspartnere for tiden er stærke tendenser til stramning gennem et stigende renteniveau, som sammen med det indenlandske rentefald har indsnævret afstanden mellem det danske og andre landes renteniveauer meget stærkt. Men især for den korte rentes vedkommende, og det vil først og fremmest sige renten i almindelige bankmellemværender, kan det samtidig have virkninger på betalings- og kreditvaner i vor udenrigshandel, som stiller betydelige krav til vore valuta-reserver og kan indsnævre bevægelsesfriheden for dansk økonomisk politik ganske stærkt. Heller ikke de stadig tilbagevendende tendenser til uro på det internationale valutamarked opfordrer til letsindigheder.

Situationen er jo ganske enkelt den, at over en tredjedel af al dansk produktion og dermed over en tredjedel af al beskæftigelse her i landet er knyttet til, at dens resultater kan afsættes i udlandet. Hertil kommer, at vi i de kommende år er nødt til at øge især industrieksporten meget kraftigt, hvis vi skal kunne fastholde den fulde beskæftigelse og sikre fortsat velstandsfremgang. Indenlandsk nærmer vi os på adskillige områder fuld kapacitetsudnyttelse i henseende til både arbejdskraft og øvrige produktionsfaktorer. Opgaven for den økonomiske politik, hvori finansloven er et vigtigt led, må være at ramme netop det punkt, hvor vi når dette mål, men hvor udviklingen ikke tipper over i en ny inflationsrunde, der bringer de vundne goder i fare.

De drøftelser, som netop er indledt med penge- og kreditinstitutionerne, må ses blandt andet i denne sammenhæng. Det er vigtigt i tide at sigte på, at den stærke og glædelige vækst i bygge- og anlægsaktiviteten, som præger situationen i øjeblikket, kan forløbe uden en overophedning, også når vi kommer

lidt frem, når vi kommer hen på sommeren. Men hertil kommer, at der under de senere års vanskelige kreditforhold synes at være sket en forskydning af den normale arbejdsdeling mellem kredit- og pengeinstitutioner, det vil sige mellem banker og sparekasser på den ene side og realkreditinstitutionerne på den anden, især da når det drejer sig om byggeriets finansiering. Gennem det store omfang af forhåndslån er pengeinstitutionerne blevet aflastet for en stor del af deres normale opgaver i byggefinansieringen, men denne del af finansieringsopgaverne har til gengæld via realkreditinstitutionernes forhåndslån betydet en ekstra belastning af obligationsmarkedet.

Meget taler for, at der til en normalisering af kreditmarkedet også hører en genskabelse af den normale arbejdsdeling mellem penge- og kreditinstitutionerne. I den aktuelle situation kan det tillige bidrage til en bedre balance med større mulighed for at fastholde den lave obligationsrente, som er nået. Det kan måske også fremme en lidt større selvfinansiering på byggeriets område, og jeg mener, det var en ønskelig udvikling, hvis vi netop kunne nå til en noget større selvfinansiering især i byggeriet.

I forbindelse med finanslovsforslaget ville det måske også være naturligt at pege på kasseoverskuddet. I tidligere debatter har dette kasseoverskud været tillagt stor betydning som udtryk for statsfinansernes nettovirkning på den økonomiske aktivitet. Umiddelbart viser tallene en vis stramning i forhold til indeværende år med et kasseoverskud, som jeg har læst op tidligere her i mødet, på 182 mill. kr. mod et underskud i år på vel ca. 300 mill. kr., men der er selvfølgelig forskellige ting, der skal tages hensyn til, når man vil bedømme, om stramningen er så stor, som man kunne tro.

Jeg vil gerne føje til, at på baggrund af den økonomiske udvikling, vi ser tegne sig, er der vel næppe udsigt til en lettelse i finanspolitikken. Jeg tror det ikke. Regeringen — ikke mindst en flertalsregering — har selv sagt sin del af ansvaret for, at disse måneders gode udvikling ikke slår over i en økonomisk overophedning, men jeg tror også, det er rigtigt at mane til en vis tilbageholdenhed også inden for den kommunale sektor. Mon ikke det er rigtigt og nødvendigt at henstille til kommunerne at selvfinansiere en større del